

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ 9 КЛАСУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

В.Ю. КОНДРУК, студентка групи ФІНБ-1-17-4.0д, IV курс, Освітня програма «Мова і література (італійська)».

Науковий керівник: Т.Г. Харченко, професор кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства, доктор педагогічних наук.

У статті розглянуто стан освітнього процесу вивчення італійської мови учнів 9 класу в умовах пандемії COVID-19, визначено труднощі дистанційної освіти та надано стратегії подолання цих труднощів.

Ключові слова: пандемія COVID-19; дистанційне навчання; цифрова компетентність; онлайн інструменти.

This article deals with the state of the educational process of learning Italian of 9th grade students in the context of the pandemic COVID-19, the challenges of distance learning were identified and the strategies were provided in order to overcome these challenges.

Key words: pandemic COVID-19, distance learning, digital competence; online tools.

Актуальність та доцільність дослідження обумовлена важливістю аналізу особливостей організації процесу дистанційного вивчення італійської мови у вчителів та учнів 9 класу в сучасних надзвичайних умовах, а саме в умовах пандемії COVID-19. Великою проблемою для української шкільної освіти є недостатнє нормативно-правове забезпечення процесу навчання італійської мови від Міністерства освіти й науки України. Пандемія загострила цю проблему, адже вчителі змушені не лише самостійно будувати засади вивчення італійської мови, а й адаптувати їх під нові вимушені умови сучасної освіти.

Метою статті стало теоретичне обґрунтування і практична розробка стратегій подолання труднощів процесу організації навчання італійської мови учнів 9 класу в умовах пандемії COVID-19.

Реалізація поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

1) вивчити нормативно-правові документи Міністерства освіти і науки України щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, під час карантину зокрема;

2) охарактеризувати основні труднощі дистанційного навчання італійської мови учнів 9 класу в умовах пандемії COVID-19;

3) розробити стратегії подолання труднощів дистанційного навчання італійської мови учнів 9 класу в умовах пандемії COVID-19.

Аналіз останніх публікацій. Проблему організації освітнього процесу в школах України в умовах карантину досліджували Л. Гриневич, Л. Ільїч (нормативно-правове забезпечення освітнього процесу під час карантину), К. Линьов, А. Лотоцька (методичні рекомендації для початкової школи), Н. Морзе (модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання), О. Пасічник (методичні рекомендації для основної та старшої школи, технічні особливості організації дистанційної освіти), О. Питюр (ефективний зворотній зв'язок онлайн: правила та інструменти), О. Проценко, В. Прошкін, Г. Рій, І. Шемелинець.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасна ситуація в Україні та світі відзначилася значними змінами у різних сферах суспільного життя. Пандемія COVID-19 порушила злагоджений та напрацьований процес традиційного навчання в закладах освіти, змінивши принципи його організації та структури. Карантин поставив нові виклики перед закладами освіти. В умовах катаклізму, коли аудиторна робота в школі стає неможливою, нам на допомогу приходять інноваційні технології для дистанційного навчання.

Запровадження карантину в умовах пандемії COVID-19 спричинило низку змін у нормативно-правовій базі та викликало необхідність прийняття нових документів, які регулюватимуть організацію процесу навчання не лише іноземної мови, але й навчання в цілому.

В наказі Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466 “Про затвердження Положення про дистанційне навчання”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2013 р. за № 703/23235, дистанційне навчання визначається як *“індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників*

навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій” [3].

Лист МОН України №1/9-154 від 11.03.2020 року рекомендує розробити заходи щодо забезпечення проведення навчальних занять за допомогою дистанційних технологій та щодо відпрацювання занять відповідно до навчальних планів після нормалізації епідемічної ситуації. Таким чином, МОН України розпочало стрімкий перехід до «нової ери» дистанційного навчання та розвитку інноваційних технологій [4].

Вчителі та керівники закладів зіштовхнулися зі значними труднощами навчального процесу в умовах пандемії COVID-19. Багато з них не знали, з чого розпочати організацію вивчення того чи іншого предмету, якими засобами користуватися та яка форма дистанційного навчання була б найбільш ефективною для учнів. Тому, листом №1/9-173 від 23.03.2020 року МОН України надало детальні пояснення щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти під час карантину, зокрема:

- щодо режиму роботи закладу загальної середньої освіти;
- щодо структури навчального року;
- щодо «фіксації» освітнього процесу та ведення класних журналів під час карантину;
- щодо окремих питань трудових відносин та оплати праці сумісників [5].

Вимушене дистанційне навчання стало викликом для всіх учасників освітнього процесу: вчителів, учнів та батьків. Найбільш поширеною проблемою стала відсутність наявності у вчителів та учнів якісного доступу до Інтернету. На початку пристосування до дистанційного навчання учасники освітнього процесу зіштовхувалися з різноманітними проблемами інтернет з'єднання: поганий доступ до мережі спричиняє неякісну роботу онлайн платформ, гальмує швидкість реагування на запитання та репліки вчителя або учня, а також перешкоджає регулярному відвідуванню онлайн занять. Так,

М.Федоров наводить дані, що понад 17 тис. населених пунктів України не охоплені оптичними мережами жодного оператора. Тобто понад 4 млн. українців мешкають в селах, де немає якісного фіксованого доступу до Інтернету [2, с. 31].

Відсутність наявності у вчителів та учнів відповідного технічного забезпечення (комп'ютерів, ноутбуків, смартфонів, планшетів) та належного програмного забезпечення значно ускладнила організацію дистанційного навчання іноземної мови. Через неякісне обладнання страждає якість зображення та зв'язку, втрачається можливість використання різноманітних інструментів та ресурсів для роботи на уроці. Така проблема досить поширена у сільській місцевості. Згідно з дослідженням Міністерства та Комітету цифрової трансформації України, комп'ютерів немає у 51% українців, ноутбуки недоступні 49,4% опитуваних, планшетів немає у 67,6%, а от ситуація зі смартфонами значно краща – вони відсутні лише у 15,7% респондентів [2, с. 33].

Низький рівень сформованості цифрових компетентностей у вчителів та учнів спричиняє труднощі опанування дистанційним навчальним процесом. Зазвичай серед учнів 9 класів спостерігається вищий рівень оволодіння цифровими навичками, в той час як у вчителів виникають труднощі. Як зазначає Міністерство та Комітет цифрової трансформації України, у розрізі вікових категорій можна спостерігати тенденцію до послаблення оволодіння такими навичками [2, с. 35].

Складністю дистанційного навчання є стимулювання учнів до внутрішньої роботи. Рівень мотивації до вивчення знижується через відсутність прямого діалогу між учнем і вчителем. Найстійкішою мотивацією є внутрішня (когнітивна), тобто мотивація усвідомленої дії. Необхідно пам'ятати, що у дистанційному режимі багато видів традиційної мотивації є менш ефективними, аніж у звичайній школі [1, с. 12].

Під час дистанційного навчання виникають труднощі з дотриманням академічної доброчесності. Для учнівства виникає можливість списування, а

для вчителів постає проблема об'єктивного оцінювання робіт. Високий рівень академічної доброчесності може бути досягнутий лише учнями, які постійно культивували її під час аудиторного навчання, вибудовуючи довірливі стосунки з учителями [1, с. 15].

На наш погляд, за час дистанційного навчання вчителі та учні розробили власні комплекси подолання труднощів формування італійськомовної комунікативної компетентності учнів. Розглянемо вироблені стратегії подолання труднощів формування італійськомовної комунікативної компетентності учнів 9 класу в умовах пандемії COVID-19 більш детально:

- батьки, які відповідають за якісне онлайн навчання учнів, повинні забезпечити свою дитину всім необхідним для комфортного навчального процесу;

- керівництво навчального закладу має виділяти кошти для технічного забезпечення школи, адже не всі вчителі мають змогу працювати вдома. Слід зазначити, що це не втратить актуальності й по закінченні дистанційного навчання. При поверненні до аудиторної роботи, учні матимуть змогу продовжувати навчання за допомогою інноваційних технологій в стінах школи;

- для стимуляції учнів до внутрішньої роботи та підвищення рівня мотивації необхідний постійний діалог між вчителем та учнем. Важливо не просто дати завдання, а пояснити алгоритм його виконання, надати поради для кращого засвоєння матеріалу та не обмежувати уяву учня.

Окрім того, наступні поради можуть знизити рівень академічної недоброчесності:

- заохочення та похвала дитини за самостійне виконання роботи;
- створення індивідуальних творчих завдань на розвиток уяви учня;
- розумна помірність навантаження [1, с. 15].

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Отже, ми розглянули накази та листи Міністерства та переконалися, що держава змогла забезпечити ефективне нормативно-правове регулювання організації освітнього

процесу в надзвичайних умовах. Найбільш поширеними труднощами дистанційного навчання стали: часті проблеми з доступом до мережі Інтернет, відсутність відповідного технічного та програмного забезпечення, низький рівень сформованості цифрових компетентностей у вчителів та учнів, стимулювання учнів до внутрішньої роботи та дотримання академічної доброчесності. Для подолання цих труднощів ми виокремили наступні стратегії: забезпечення батьками якісного доступу до мережі Інтернет для дітей; виділення керівництвом навчального закладу коштів для технічного забезпечення вчителів та школи; діалог між вчителем, учнем і батьками для стимуляції учнів до внутрішньої роботи та підвищення рівня мотивації; заохочення та похвала дитини за самостійне виконання роботи; створення індивідуальних творчих завдань на розвиток уяви учня; розумна помірність навантаження.

Здійснене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми організації освітнього процесу дистанційного навчання італійської мови у 9 класі в умовах пандемії COVID-19. Перспективним вбачаємо вивчення проблеми формування італійськомовної компетентності в говорінні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лотоцька А. В. Організація дистанційного навчання в школі : метод рек. / Алевтина Лотоцька, Оксана Пасічник. - [Б. м. : б. в.], 2020. – 36 с.
2. Організація освітнього процесу в школах України в умовах карантину: аналітична записка / Л. Гриневич, Л. Ільч, Н. Морзе, В. Прошкін, І. Шемелинець, К. Линьов, Г. Рій]. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. – 76 с.
3. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: наказ МОН України від 25.04.2013. № 466.
4. Щодо запровадження карантину для усіх типів закладів освіти: лист МОН України від 11.03.2020. №1/9-154.
5. Щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти під час карантину: лист МОН України від 23.03.20. № 1/9-173.